

Čís. 7222.

K vyjevovací přísaze (§ 47 ex. ř.) za spolek jest povinen ten, kdo podle stanov zastupuje spolek na venek.

(Rozh. ze dne 18. července 1927, R I 405/27.)

Návrhu vymáhajícího věřitele, by ku složení vyjevovací přísahy byli přidržáni všichni členové Rolní pokladny bývalých měšťanů v Č., s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl, rekursní soud návrh zamítl. D ů v o d y: Dlužno uvážit, kdo za spolek skládá vyjevovací přísahu. Podle spolkových stanov povinné strany z 1. srpna 1920, jichž ověřený opis rekursním soudem byl vyžádán, zastupuje předseda, nebo jeho náměstek spolek naproti úřadům i třetím osobám; spolkový výbor, volený na valné hromadě pouhou většinou hlasů na tři roky, počtem 7 členů a 4 náhradníků, má řízení spolku ve věcech řádné správy. Výbor nebyl od roku 1924 okresní politické správě ohlášen. Jak Neumannův komentář k § 47 ex. ř. zdůrazňuje, dlužno pro vyjevovací přísahu, uloženou spolkům, podle § 78 ex. ř. vzít v úvahu podpůrně ustanovení § 373 třetí odstavec c. ř. s. ohledně důkazu výslechem stran, t. j. vyslechnouti zákonné zástupce spolku, tudíž podle spolkových stanov povinné strany předsedu W-a.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Podle § 47 ex. ř. jest uložiti vyjevovací přísahu povinnému. Jde-li o spolek, jest k vyjevovací přísaze povolán jeho zákonný zástupce (obdoba § 373 odstavec třetí c. ř. s.). Podle stanov zastupuje povinný spolek před úřady a na venek předseda nebo jeho náměstek a může tedy jen těmto býti uložena vyjevovací přísaha postihující spolek, nikoli však členům výboru, kterým podle stanov náleží správa, nikoli zastupování spolku. Zamítnuv návrh na uložení vyjevovací přísahy členům výboru spolku rekursní soud nepochybil.

Čís. 7223.

Zažaloval-li vydatel proti přijateli trattu, splatnou určitého dne, dlužno přiznati doručení směnečné žaloby, s níž byla předložena směnka, význam presentace směnky ku placení.

(Rozh. ze dne 18. července 1927, Rv II 339/27.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu namítl žalovaný kromě jiného, že žalobce nepředložil směnku ku placení. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e zrušil směnečný platební příkaz jen ohledně úroků od 2. ledna 1927 do 2. února 1927, jinak ho ponechal v platnosti. V otázce,

o niž tu jde, uvedl v důvodech: Směnka byla ku placení předložena dne 16. února 1927. Co se týká dřívějších, žalobcem tvrzených presentací v červenci 1926 a v prosinci 1926, nebyly tyto směnečně účinné, protože pohledávka nebyla tenkrát ještě splatná. Nemá proto žalobce práva na úroky od 2. ledna 1927, poněvadž tenkrát nebyla ani směnka presentována, ani žaloba žalovanému doručena. Toto doručení stalo se dle zpátečního lístku teprve 2. února 1927 a ocitá se tedy žalovaný teprve od tohoto dne v prodlení a jest teprve od té doby povinen platiti úroky z prodlení, poněvadž doručení žaloby z nedostatku platné presentace nahrazuje presentaci směnky. Odvolací soud k odvolání žalovaného napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Právem má rozsudek první stolice za to, že doručení žaloby nahrazuje ve věcech směnečných zákonem předepsanou presentaci směnky k placení. Platí-li dlužník po doručení žaloby nebo uzná-li směnečný nárok po doručení žaloby, nemá žalovaný nároku na náhradu procesních nákladů. Platí tu § 45 c. ř. s. I úroky z prodlení čítají se ode dne doručení žaloby (srovnej: sbírku Čelechovský č. 406, 537, 559, 720 a 726). (V témže smyslu: Staub: komentář k § 40 směn. ř.). Podle § 406 c. ř. s. stačí, když splatnost žalobního nároku nastane v době skončení ústního jednání první stolice. Tato zásada platí i v řízení směnečném (srovnej: Glaser-Unger, nová řada 7052 a 7185).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nesprávné posouzení právní spatřuje dovolatel v právním názoru soudu druhé stolice, že doručení žaloby nahrazuje ve směnečných věcech presentaci směnky ku placení. Dovolatel míní, že tento právní názor odporuje doslovu zákona, zejména článkům 36, 39, 44 a také čl. 20 směn. řádu. Že podle čl. 44 nevyžaduje se presentace směnky jen k zachování přímého nároku směnečného proti přijateli v den splatnosti; že podle čl. 39 má dlužník povinnost platiti jenom proti vydání směnky, a že podle čl. 36 a podle smyslu zákona musí dlužníku býti umožněno, zkoumati věřitelovo oprávnění ze směnky, že proto má směnečný dlužník povinnost platiti jen proti vydání směnky z ruky do ruky. Že toto všechno činí napadený názor soudu druhé stolice vratkým, že tedy presentaci nelze nahraditi žalobou, ježto žaloba, s níž se doručuje pouze opis směnky, nesplňuje zákonitých náležitostí a předpokladů podle citovaných ustanovení. Dovolací soud neshledal dovolací důvod podle čís. 4 § 503 c. ř. s. opodstatněným. Jelikož směnečné závazky jsou dluhy tak zvanými upomínacemi, jest jim společnou vlastností, že směnečný dlužník ocitá se nesplněním závazků v prodlení jenom tenkrát, když byl věřitelem upomenut o plnění. Tam, kde má plnicímu dlužníku vydána býti za jeho plnění směnka (čl. 39), nebo jiná listina (čl. 25, 29, 54), musí býti takovou upomínkou věřitelovou spolu též prokázána detence řečených listin, musí se totiž státi jejich presentace. Sluší tedy rozlišovati případy, kde včasná presentace je hmotněprávní podmínkou zachování

směnečného práva (čl. 41, 43 a 60), při nichž opomenutí presentace může být namítnuto proti každému, od případů, kde dlužníkovu námitka, že nebyl před žalobou upomenut řádnou presentací směnky, směřuje pouze k osobě, což je právě v souzeném případě. Touto námitkou ubrání se po případě dlužník, i když mu směnka byla presentována po žalobě, nároku na úroky z prodlení jakož i na náhradu procesních útrat, a bude snad podle okolností sám moci požadovati náhradu útrat soudního řízení (§§ 41, 45, 395 c. ř. s.). V tomto případě jde o tratu, určitého dne splatnou, zažalovanou vydatelem proti přijateli. Neprávem proto dovolatel zdůrazňuje proti této tratě vlastnost papíru presentačního, pokud se týče výplatného (výkupného) a nevhodně poukazuje k ustanovení čl. 39 sm. ř. Z toho lze odvozovati jedině, že věřitel, chce-li dosíci placení, musí být s to, by směnku vydal. Měl by tedy rozsudek zníti správně na placení proti vydání směnky a, třeba by se tak ve skutečnosti nedělo, dlužno tak rozsudečnému výroku rozuměti. Tomu je dostatečnou měrou vyhověno předpisem § 557 c. ř. s., podle něhož směnka mající všechny náležitosti platné směnky, a o jejíž pravosti není pochybností, musí být předložena v žalobě (po případě s protestem a návratným účtem, pokud je těchto listin potřebí k odůvodnění žalobcových nároků). Bylo by tedy protismyslným, upírati doručení takto vybavené směnečné žaloby směnečnému dlužníku (čl. XLV uvoz. zák. k c. ř. s. a čl. 80 sm. ř.) funkci presentace směnky ku placení, když dlužník má na vydání směnky nárok teprve při zaplacení a když podle § 298 c. ř. s. předložení listiny dokazovatelem dává mu právo, aby mohl do listiny té ihned nahlédnouti.

Čís. 7224.

Žaloba podle § 37 ex. ř. jest přípustna i při prozatímních opatřeních a jest pro ni výlučně příslušným soud, u něhož bylo v první stolici navrženo prozatímní opatření.

»Předmětem exekucí stíženým« podle § 37 ex. ř. jest nejen hmotná věc movitá, nýbrž také věc nehmotná, právo, nanejvýš též pohledávka.

(Rozh. ze dne 22. července 1927, R I 488/27.)

Proti žalobě třetí osoby o nepřípustnost prozatímního opatření na pohledávku, zadané na okresním soudě, namítl žalovaný místní a věcnou nepřislušnost soudu. Soud první stolice námitkám vyhověl a žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitky věcné a místní nepřislušnosti. Důvody: Jedná se o žalobu třetí osoby, která tvrdí právo, nedopouštějící výkon prozatímního opatření. Podle §u 402 ex. ř. má být použito o prozatímních opatřeních ustanovení o řízení exekucním, pokud v části o prozatímních opatřeních není jinak stanoveno. Lze tudíž uplatňovati práva třetích osob k předmětům dotčeným prozatímním opatřením také žalobou podle § 37 ex. ř. Za předmět takový sluší podle § 37 ex. ř. pokládati i věci nehmotné, práva a také pohle-